

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisopna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Srečno novo leto.

Solnce se polagoma zopet vedno bolj in bolj približuje naši polovici. Narava bo začela vstajati k novemu življenju. Preporod v naravi naj vzbudi prenovljenje tudi v naših sreih in dušah. To je naša najiskrenejša želja vsem cenjenim bralcem našega lista. Novoletno voščilo naj nam ne bo le prazna beseda! Novo leto naj nas vzbudi in pripelje k trdnemu sklepu, da hočemo pričeti živeti pravo smotreno življenje, ki bo imelo zmisel za nas posameznike in za cel narod, kateremu pripadamo. Vsak naj prične pri sebi. Pred svojim pragom pomeđi najprej! Kako krasno bi lahko živeli, ko bi si znali lepo urediti svoje razmere! V naša srca naj pride duh plemenitosti in hrepenenje po vsem višjem in dobrem. Naj izgine iz naših dolin sovraštvo in prepir ter naj se naseli tam prava krščanska ljubezen in ljubi bratski mir. Kako krasno bi bilo potem živeti na svetu!

Pri nas že dolgo kraljuje temna noč. Od nas samih je odvisno, kdaj zasiže tudi nam jutranja zarja, svetli dan, ki bo tem svetlejši in radostnejši, čim bolj dolga in temna je sedaj noč, v kateri živimo svoje bedno življenje. Verujemo v svojo boljšo bodočnost. Da se ta vera uresniči, moramo storiti vsak svojo dolžnost, predvsem kot ljudje in potem kot Slovenci.

Surovost in nevednost naj se umakne dobri vzgoji in pravi izobrazbi. V rešitvi tega problema leži naša bodočnost in častni narodni obstoj. Ako bomo šli po poti prave vzgoje in izobrazbe, bomo postali gospodarsko močni, oslobodili se bomo od tuje gospodarske premoči, sami bomo odločevali o svoji usodi. Naš narod se bode moralo povsod upoštevati. Postali bomo tako močan faktor, da se ne bo moglo iti preko nas in proti nam. Zato pa moramo polagati največjo skrb na vzgojo in izobrazbo naroda. Povzdigniti in izpopolniti se mora vzgoja in izobrazba v rodovini in šoli.

Največjo važnost pa moramo polagati na samoizobrazbo. V njej leži naša moč.

Smo majhen narod, zato pa moramo biti vsak posameznik našega naroda značaj in popolen človek. V doseg tega služi predvsem samoizobrazba, ki je najboljša šola za vsakega človeka. Sredstev za samoizobrazbo je mnogo.

Najboljši sredstvi sta pa gotovo dobra knjiga in časopis. Ako hočeš biti izobražen Slovenec, čitaj vedno le dobre slovenske liste. Čitaj to, kar te naredi duševno bolj močnega ter te razveseljuje, kar ti razbistri pamet in ogreje srce, kar te pelje iz teme koristolovstva v kraljestvo luči, kar te navaja k vstrajnemu delu in te povišuje. Tako čtivo je kapital, ki ti bo nesel v doglednem času bogate obresti.

Pameten človek mora pač poznati razliko med dobrim in slabim časnikom. Oba sicer zahtevata papir in tisk, toda med njima je taka razlika, kot med dobrim in slabim človekom. Kdor se tega dejstva zaveda, pač ne bo nikdar segel po slabem, umazanem časopisu. Primerjajte napredno in klerikalno časopisje in potem sodite po svoji pameti, katero je dobro, katero slabo. Sodite trezno, ne dajte se motiti in potem se tudi dosledno ravnajte po svoji sodbi.

»Slovenski Dom« hoče postajati od stopinje do stopinje popolnejši list, da bo kolikor mogoče ustrezal vsem željam svojih naročnikov. Na cenjene naročnike pa se obračamo s prošnjo, da nam povedo svoje želje in nasvete glede lista. Bode nam to le v veselje. Vsem nam skupaj pa v korist.

Agitirajmo pa vsak po svojih močeh za idejo »Slovenskega Doma« od osebe do osebe. Razširjajmo naš list od hiše do hiše in uspeh ne bo izostal. Storimo vsak po svoji moči za razširjenje lista in njegovih dobrih idej in ob letu obtožaj bomo z zadovoljenjem zrlji na svoje uspehe v dobri zavešti, koliko smo naredili koristnega za povzdigo in izobrazbo našega naroda. — Torej še enkrat: **Srečno novo leto in veselo na delo!**

Zakaj propadajo kmetije?

Glavni vzrok je ta, ker so tisti kmetje, ki bi šli z napredkom, zelo redki. »Kakor moj ded in oče, tako jaz,« to vedno in vedno slišimo iz ust naših kmetov. Koliko bi se bilo pri nas že obrnilo na bolje, ko bi se tudi pri poljskem gospodarstvu upoštevalo nove iznajdbe. Koliko več bi donasala zemlja, kolikor več ljudi bi se lahko preživelo na isti zemlji in kako bi bilo lahko naraslo premoženje naših poljedelcev. Ne pravimo, da bi bila vsaka nova stvar že sama na sebi dobra, že radi tega, ker je nova. Toda mnogo je novega, kar je boljše kot pa staro. Tega pa naši ljudje ne vpoštevajo. Branijo se sami napredka, kot da bi bilo to greh, če bi v svoje gospodarstvo vpeljali nove stvari, ki so že po stoterih preskušnjah pokazale, kak dobiček prinašajo.

Naša zemlja je tako rodovitna, da prinaša še enkrat toliko, če bi naši kmetovalci le malo vpoštevati današnjo dobo iznajdb — skušali te iznajdbe obrniti v svoj in svojih potomcev blagor. Toda naši ljudje so preveč nezaupljivi, niti ne verujejo človeku, če jim dobro svetuje in hoče.

»Kakor moj oče, tako tudi jaz.« On je živel, pa bom jaz tudi. Zato pa naši kmetovalci tudi nimajo pravega zmisla za strokovno izobrazbo tistih svojih sinov, katerim nameravajo zapustiti posestvo. Koliko pa je pri nas strokovno izobraženih posestnikov! Zelo malo. Sploh imamo v celi deželi le eno kmetijsko šolo. Že to je znak, kako malo važnosti se pri nas polaga na strokovno poljedelsko izobrazbo. Klerikalna stranka, ki gospodari v deželi, sicer mnogo govori, kako dela za koristi kmeta, toda je pač mnogo besed, pa malo dela. Prva njena skrb bi morala biti, da dá našim kmetovalcem priliko, da se strokovno izobrazujejo. Potom te izobrazbe bi se pri nas šele začelo pravo racionalno gospodarstvo. In kako velikanskega pomena je taka izobrazba, nam kaže mala Danska. Poljedelstvo je tam na tako visoki stopnji, da se v tem oziru nobena država ne more kosati s to državo. In da se je tako

visoko povspela, je prva zasluga izobrazbe, predvsem strokovne izobrazbe, katero država nudi svojim občanom. Potom izobrazbe se je zelo povzdignilo gospodarsko stanje in splošno blagostanje naroda.

Pri nas pa se ravno ta stran zelo zane-marja in zato živimo v tako slabih razme-rah. Koliko je posestnikov, ki bi svojemu sinu, kateremu mislijo izročiti domačijo, lahko preskrbeli strokovno izobrazbo. In ta izobrazba bi jim prinašala stoprocentne obresti, od stroškov, ki bi jih imeli tako s sinom, toda naši ljudje smatrajo vse to za nespametno, za zapravljanje denarja.

Dandanes so druge razmere kot ne-kdaj. Od vsakega se zahteva, da mora mnogo več znati, če hoče izhajati in kora-kati s svetom, da ne ostane zadaj. Naš kmet pa misli, da mu zadostuje, če zna to, kar sta znala njegov oče in ded. Ta zaosta-lest pa je ravno kriva, da naš kmet pro-pada, mesto da bi bogatel. Tu tiči ravno prvi in najvažnejši vzrok naše bede in slabšega položaja.

Politični razgled

Italijansko-turška vojska.

Italijanske čete so začele odločno pro-dirati v notranjost Tripolitanijske. Dan na dan se vrše v puščavi bitke. Turki in Arabci se morajo vedno umikati in Itali-jani prodirajo vedno bolj proti jugu. Itali-jani delajo z vsemi močmi na to, da bo voj-ske čim preje konec. In če se Turčija ne vda, bodo Italijani po novem letu razširili svoje vojne akcije tudi na evropsko Tur-čijo.

Kitajska revolucija.

Ta država bo najbrž še nadalje monar-hično vladana. Na čelu ji bo stal kralj, ki pa ne bo imel v državnih zadevah ničesar odločevati. Vsa moč bo v rokah državnega zbora. Revolucija bo za Kitajsko na vsak način plodonosna. Pridobila bo Kitajski ustayne razmere. Vladne stranke in revo-lucionarji se sedaj pogajajo med seboj, da bi se uvedle redne razmere v tej državi. Podamo kratek pregled te revolucije: Dne 12. oktobra t. l. je izbruhnila revolucija v mestu Wuchongu. Tej revoluciji se je hi-tro pripojijo tudi mesto Hankau. 14. okto-bra je bila proglašena republika v teh dveh mestih. Dne 24. oktobra so se pripo-jili revoluciji vsi kraji okoli reke Yang-tse; dne 30. oktobra izda vladarska red-bina edikt na pritisk severne armade; v tem ediktu se odpoveduje vsem svojim pred-pravicam. Dne 7. novembra so že vse južne dežele na strani revolucionarjev; dne 13. in 14. novembra se vrši zborovanje revo-lucionarjev v Šanghaju in sklene se ustano-viti federalistično republiko; dne 16. no-vembra postane predsednik vlade Jančik-ai in si izbere kabinet. Nastane razpor med vlado in narodno skupščino. Dne 27. novembra so v Hankau zmagali vladni pri-

staši. Od te dobe pa zmaga enkrat ta, enkrat oni tabor. Toda dejstvo je, da bo ta revolucija prinesla pravi blagor kitajskim državljanom.

Razgled po Kranjskem

r Klerikalci mislijo narediti novo fa-lotstvo. Klerikalci hočejo v deželni zboru ovreči izvolitev naprednih poslancev Reisnerja in Ribnikarja. Čeprav se ni pri teh volitvah zgodilo niti najmanjše nepo-stavnosti, vendar hoče klerikalna deželno-zborska večina stori novo lumparijo. Ker bi klerikalci na ta način očitno kršili zakon, bo vlada prisiljena dež. zbor razpu-stiti. To si pa klerikalci ravno nad vse že-le. Zakaj? Naše deželno gospodarstvo se po krivdi klerikalne deželnozbornske večine nahaja v obupnem stanju. Klerikalci so spravili deželo na rob gospodarskega pro-pada. Sedaj bi morala deželna zbornica re-šiti proračun. Pokazalo bi se poldrug mi-lion primanjkljaja. Deželne doklade bi se morale zelo zvišati. Tega vsega so krivi klerikalci. Zato se jih je polotil grozen strah pred ljudsko sodbo. Radi bi odvrnili od sebe to nesrečo vsaj za nekaj časa. In da bi ne bilo treba rešiti proračuna, mora biti razpuščen deželni zbor. In da klerikal-ci to dosežejo, hočejo poteptati zakon. Ti falotje se bodo sedaj pokazali v vsej svoji nagoti. Ti, ljudstvo, pa izreči že enkrat nad njimi pravično sodbo.

r Volitve v trgovsko in obrtno zbor-nico. Volilni imeniki za to važno volitev so na deželi razpoloženi v splošen vpogled pri c. kr. davčnih uradih in sicer od 21. decembra do vstevšega 3. januarja 1912. Na-rodno-napredna stranka je postavila za kandidate same zveste in energične zastop-nike samostojnega trgovskega in obrtnega stanu. Trgovski in obrtni stan se mora pač zavedati tega, kake škodljivce ima v kle-rikalni stranki. Zato je le v njegovo korist, ako so izvoljeni možje, ki jih priporoča na-rodno-napredna stranka. Zato pa naj naši somišljeniki po deželi izroče glasovnice z legitimacijami vred našemu zaupniku do-tičnega okraja. Zaupnik pa naj potem po-šlje v zmislu danih navodil vse glasovnice z legitimacijo vred predsedniku volilnega odbora: Dr. Franu Novaku, deželni posla-nee in odvetnik v Ljubljani. — Volitve se vrše okrog 20. januarja. Klerikalci bi na vsak način radi zmagali pri teh volitvah, ker bi radi pridobili tista dva poslanska mesta. Trgovska in obrtna zbornica poš-lja namreč v deželni zbor dva poslanca. Klerikalci hočejo uničiti samostojno trgo-vino in obrt. Oni so smrtni sovražniki go-stilničarjev. Zato pa je sveta dolžnost vseh trgovcev in obrtnikov, da delajo na to, da pridejo v trgovsko in obrtno zbornico vsi naši kandidati. Imena kandidatov bomo še pravočasno priobčili. Vsa potrebna na-vodila smo poslali svojim zaupnikom po

deželi. Naj se natančno po njih ravnaajo. V potrebi naj se obrne vsak zaupnik na zaupnika v sosednem okraju. Naj stori vsak svojo narodno in stanovsko dolžnost, potem bo zmaga gotova in sijajna.

r Kregar-Štefe: ta lepa dvojica, je radi goljufije v sodni preiskavi. Ta dva moža, slabega glasu, sta bila voditelja klerikal-cev v trgovski in obrtni zbornici in v ljub-ljanskem občinskem svetu, kamor so ravno klerikalci predvsem po prizadevanju teh dveh »odličnjakov« spravili sedem Nem-cev. — Pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico sta ta dva žalostna junaka tako sleparila — goljufala, da ju sedaj preganja sodišče. Klerikalci ju sma-trajo za mučenika. Ona dva sta na skriv-nem še voditelja klerikalcev v trgovski-obrtni zbornici. Zato pa, kdor bo volil se-daj s klerikalci, ima posla z nepoštenimi ljudmi — si bo na ta način tudi sam uma-zal roke.

o Ljubljanska okolica o

l Telovadno društvo »Sokol« v Šent Vidu nad Ljubljano priredi Silvestrov večer s plesom in različnim zabavnim sporedom v vseh prostorih brata Antona Štruklja na Trati. Začetek ob 6. zvečer. — Vstopnina za osebo 30 vin. — Ker ima društvo veliko stroškov, se preplačila hvalež-no sprejmo. — K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi vse prijatelje Sokolstva in tudi one, kateri pomotoma niso dobili va-bila — odbor.

l Št. Vid nad Ljubljano. Vsem naročni-kom »Slovenskega Doma« najsrečnejše novo leto in jih obenem pozivam, naj se zo-pet naroče na ta koristni kmečki list; pri-dobe naj mu pa še mnogo novih naročni-kov, tako, da bomo preskočili »Domolju-ba«, ki ga Zabret na prižnici priporoča, predno je opravil službo božjo, in iz česar mi sklepamo, da je njemu Bog manj kot kaka klerikalna gnojnice. — Volilni ime-nik je razveljavljen in sedaj razpoložen nov. S tem se je osramotil Klanfar, ta po-diralec vižmarskih plank — pri tem nam prihaja na misel tudi tisti kozolec, Kra-ljičev menda — in si nakopal mnogo ne-potrebnihi sitnosti. Tudi lahko povemo To-netu, da se njegov županski stolček v res-nici trese, kakor bilka na vodi. — Samo-stojni Stanežičani hočejo ustanoviti Čital-nico, katere se Klanfar tako zelo boji in zato je menda poslal Zabreta v svojem imenu svariti Stanežičane pred tako gro-znim početjem. Skoro gotovo bo konec sve-ta? — Tudi Šengarjevemu Tinetu voščimo srečno novo leto: zahvaljujemo se mu za vse prejete dobrote, za razne podle napade in drugo. Pripravljeni smo spraviti v nje-govo nenasitno bisago par kronic za dra-veljsko čukalado, za propadajočo mari-narsko družbico in za Bogomilo, seveda le pod tem pogojem, da vrne ubogim ogolju-fankam tistih par sto kronic, katere je iz-silil od njih. Torej zdrav ostani, Tine!

1 Št. Vid nad Ljubljano. Žalostnega spomina znani klerikalni dopisun s šentviške fare, ki že nad šest let dela prepire in nemire v Št. Vidu, se je zopet ravno ob mlaju oglasil v »Slovenca«. Temu človeku so vsled njegovega sebičnega delovanja samostojni Šentviščani trn v peti, zato pa v najostudnejše lažnjivem tonu, ki je samo njemu lasten, govori o samostojnih Šentviščanov delovanju, tako o šolskem, kakor sedaj o volilnem vprašanju. Naš namen je bil, da ne imej javnost opraviti z našo lokalno gospodarsko politiko, kajti občinsko gospodarsko politiko naj rešijo za to sposobni, zavedni in nesebični možje šentviški, katerih ni malo v Št. Vidu. Toda ta človek noče imeti miru v občini, zato pa resnici na ljubo, da boste Šentviščani videli, kako vas ta človek vleče, le to-le: 1. O šolskem vprašanju, kako se je rešilo in kdo da ima prvo zaslugo, da se je šola zgradila na Vojdovi ledini, je tako znano v Št. Vidu, da o tem že davno vrabci čivkajo na strehi in tudi to, da je gospod župnik ta poper težko prenesel, ve tudi vsaka najpreprostejša ženska v Št. Vidu. Iz dobro poučenega vira je tudi že splošno znano, da so bile zadnje besede pri sklepanju zadevne seje gospoda župnika Zabreta sledeče: »Jaz (župnik) za Vojdovo ledino nisem in tudi principijalno nikdar ne bom in to tudi v tem slučaju ne, če se prav liberalcem pritožba proti Vovkovini ugodno reši. Jaz sem odločno za Vovkov prostor, ki je istinito tudi najprikladnejši prostor za šolsko stavbišče.« V Klanfarjevega Toneta možganih se je pa porodila velemodra misel, da je celo farovski pungrt nasvetoval. O ti šentviška, na eni strani od lune trkana, na drugi strani pa plešasta in plitva modrost. Zato je bilo res potrebno iti merodajnim in zavednim možem na delo, da so preprečili Zabretovo in Klanfarjevega Toneta nakano. Boj vprašanja šolskega stavbišča je bil velik in velepomemben. Velik je bil zato, ker se je župnik Zabret s svojimi ljubljanskimi klerikalci zarotil na svojo čast, da bo dosegel Vovkovino, naj stane to kar in kolikor hoče. To ve tudi cela Vovkova družina in vsi sosede Vovkovine v Št. Vidu. Vedo pa tudi, da je Zabret res živel v dobri veri, da bode napram najsilnejšemu liberalnemu odporu proti Vovkovini pri kompetentni šolski oblasti, ki mu je v resnici v svojem klerikalnem objemu tudi na strani stala, vse dosegel. Kajti okrajni šolski svet v Ljubljani je izdal razsodbo, da potrdi stavbišče za novo šolsko poslopje Vovkovo podrtijo, katero je Zabret v imenu krajnega šolskega sveta uradno predlagal. To razsodbo okrajnega šolskega sveta v Ljubljani so pa Šentviščani s pritožbo na deželni šolski svet izpodbili in sicer iz teh razlogov, ker je bila razsodba izdana od predsednika okrajnega šolskega sveta samega, ne da bi bil dan pogoj § 14 dež. zak. z dne 25. februarja 1870 št. 11 d. z., zakaj stvar se je imela obravnaviti v gremijalni seji

okrajnega šolskega sveta, to tembolj, ker je bilo gosp. predsedniku okrajnega šolskega sveta dobro znano, da je stvar silno preporna. Dalje je tudi dobro znano, da vulgo Vovk ni svoje kmetije od tega časa, ko mu je župnik zagotovil, da bo kupčija gotovo obveljala, nič več obdeloval; ni pripravljal ne drv, ne stelje, ne kozoleca postavil itd. Neki občinski odbornik (ime na razpolago) se je celo izrazil: Naš fajmošter imajo več veljave pri gosposki, kakor pa vsi drugi farani in zato bode šolsko stavbišče gotovo Vovkovina. Ravno ta odbornik se je pred malo časom izrazil, da danes pa tudi jaz priznam, da Vovkovina ni za šolsko stavbišče. G. »Glinški Šubel«, ki je tudi občinski odbornik, se je nedolgo tega javno izrazil, da je g. župniku Zabretu povedal, predno je glasoval za šolsko stavbišče: »jaz bodem samo zaradi vas, gospod župnik, glasoval za Vovkovino, ne pa iz prepričanja, da je Vovkovina za stavbišče,« ter pristavil, da »se danes spoznam, da sem takrat kijkljo oblekel.« Vsa ta navedena dejstva menda dovolj jasno spričujejo, da sta gosp. župnik in Klanfar resno mislila na Vovkovino za šolsko stavbišče. Velepomemben boj pa je bil zato, ker se je z rešitvijo tega vprašanja ustvarila garancija za višjo izobrazbo tudi revnejšim šentviškim prebivalcem, ko bi se sicer gotovo občina Zgornja Šiška odeepila in to bi bil na željo in veselje klerikalcev neizbrisljiv udarec za Št. Vid, ker s tem činom bi bila šolska izobrazba degradirana. 2. O občinskem volilnem vprašanju bodi resnici na ljubo to-le povedano: Po zakonu je moral župan sestaviti volilni imenik za občinske volitve. In v tem volilnem imeniku smo zasledili toliko napak, da smo bili primorani vložiti skupaj 357 utemeljenih reklamacij, in to pri skupnem številu 853 volilcev III. razreda, tedaj skoro za polovico nepravilno v volilni imenik sprejetih volilcev. To pa vsled tega, ker je župan vpisal veliko mrtvih oseb, častne člane, juridične osebe pod raznimi imeni kar po večkrat, župno cerkev enkrat kot farno cerkev v Št. Vidu, drugič zopet samo kot cerkev v Št. Vidu, tretjič cerkev sv. Vida v Št. Vidu itd., župnišče enkrat kot farovž, drugič pa kot župnišče. Dalje je župan predpisaval občinskim dokladam podvrženi davek kakor n. pr. organistu Kunčiču, posojilnici, kmet. društvu, raznim požarnim brambam, pogrebniemu zavodu, raznim gg. v škofovih zavodih itd. sploh vsem onim, ki trobijo v Klanfarjev rog. »Slovenec« dopisnik se dalje pritožuje, da se je v pritožbi, poslani na okrajno glavarstvo za razveljavljenje volilnih imenikov župana Belca tožilo, da je nerazumen, naveden, nezmožen itd., za kar je bil k okrajnemu glavarstvu poklican in posvarjen ter podučen o sestavi vol. imenikov. Mi smo odločno tega mnenja, da človek, ki sestavi tak-le imenik, kakor je ravnokar opisan, če se milo izrazimo, nima najprijetivnejših pojmov o novem občinskem vo-

lilnem redu za Kranjsko. In če bi pa to delal z vednostjo, se pa gotovo ne more izogniti kazni. Iz tega tedaj sledi, zakaj ima šentviška občina izjemo, gotovo po zaslugi klerikalne strasti. Sledi pa tudi, kako imajo volileci obračunati s takimi ljudmi, ki jim na tak način volilno pravico kratijo. Če še povemo, kako se je šel nek ugleden in prileten mož v farovž prepričati, koliko je Klanfar za cerkev daroval, ko se je ob potresu popravljala, mu je gosp. župnik Malovrh rekel: »ja, slišite, oče, tukaj vam pa ne morem drugega pokazati, kakor reči moram, da ni nobeden več mož;« je to menda dovolj povedano o ugledu šentviških klerikalcev. Povedali smo pa že davno, kako je Klanfar pločevino strigel za tisto streho, kar jo je imel po obljubi brezplačno pokriti. Gosp. dopisnik »Slovenca« hoče javnosti nametati peska v oči, da ne bi javnost videla, kako šentviški klerikalni prvaki uživajo pri ljudstvu zaupanju. Pove-mo pa tudi, da za Klanfarja, kakor tudi sploh za koga drugega, še do danes nismo nič agitirali, to je politična finta šentviških klerikalnih osrečevalcev. Mi smo trdno prepričani, da bodo ljudje brez vsake agitacije s prosto voljo, ker je volitev tajna, izvolili može, ki ne smrdijo po Kraljičevem kozolecu in ki povsem sodijo v občinski odbor, ne glede na klerikalno strankarsko strast. Prepričani smo pa danes že tudi, da se bo imenitno obračunalo s človekom, ki je omadeževan izza Kraljičevega kozoleca. Tukaj tedaj se vidi tisto kričeče splošno zaupanje. Toliko za danes. Prihodnjič pa, zakaj se je šolske stavbe proračun prekoračil od 180.000 na 260.000 K, o novem farovžu in kaj se namerava zgoditi s starimi šolami in kaj s pokopališčem, ki ga mi pri davkih plačujemo. Sedaj ima pa »kahla« besedo.

1 Iz Zadobrove pri D. M. v Polju. »Slovenec« z dne 20. decembra piše, kako silno so se liberalci ustrašili, ko so izvedeli izid naših volitev. Kako se to dopisunče moti! Županova stranka je bila po volitvi najbolj prestrašena. Bili so tihi kot miši. Ustrašili so se svoje lastne zmage. Še ena taka bitka in uničeni bodo. To prav dobro vedo. Zakaj pa je bila »samostojna kmečka stranka« poražena? Glavni vzrok je ta, da ni nihče volilnega imenika prepisal. Volilni imenik je pa tako sestavljen kot v Št. Vidu, kjer je bilo 500 reklamacij. Volili so hlapci kar v I. in III. razredu. Vseh 400 glasov, ki so jih naši nasprotniki več dobili, je goljufnih. Le čakajte vi, g. Mrcina, se še vidimo. Zakaj ste pa bili dan pred volitvijo vsi zbegani? Zakaj ste postavili Dimnika za odbornika v I. razred. Vedeli ste, da je prvi razred najbolj nevaren. Mislili ste, če Dimnik ne bo za odbornika izvoljen, boste pa vi župan. Zakaj pa je g. Mandelj dan pred volitvijo odstopil? Naša »samostojna kmečka stranka« vam je zelo na potu. Imenujete nas liberalce. Ne rabite tega imena, ki ga ne razumete. Beseda liberalcev je vaše edino orožje proti nam,

Ne bojimo se vas. 408 glasov je pa za nami. Če pa štejemo še 300 glasov, ki so nam bili ukradeni, potem vemo, da vaši neumni dopisi prav nič ne pomagajo. Moč naše vrle »samostojne kmetijske stranke« narašča, vaša pa se bo kmalu zrušila.

o Dolenjske novice o

d Vače. Naš kaplan Majdič si ne upa več pisati v »Domoljuba«, odkar smo začeli zapisavati klerikalne škandale v »Slov. Domu«. Kaplan leta ponoči in podnevi od hiše do hiše in agitira zoper »Slovenski Dom«. Njegovi backi imajo smolo. Preveč so grešili na našo potrpežljivost. Stari Mali iz Kanderž je odpustil Čukom, ker so ga napadli, Maček s Hoste tudi. Jakob Končar na Vačah si pa ni pustil vsega reči. Ko bomo vse poročali, se bo svet čudil klerikalni sirovosti. Z lepim vzgledom jim pa sveti kaplan Majdič. Njega sedaj toži svetogorski krajni šolski predsednik Janez Grabnar iz Kostrevnice. On je naš pristaš in odločen nasprotnik klerikalcev. Zato je kaplan pri občinskih volitvah v Kanderšah zabavljal zoper njega, da goljufa. Majdič bo pa to moral dokazati. Ker je obrekoval, bo zopet kaznovan.

d Vače. Naš žejni Majdič, Feliks, Reberšek in nikdar siti Preskar ter še več čukarije so na božični dan zalivali klerikalno jezo pri Osoletu. Lepa Francka in zaljubljena Malka sta jim nosili dobro kapljico na mizo, da so bili vsi v rožcah. Jezili so se nad dopisniki in naročniki naše lista. To je tako razvnelo Gorškovega fanta s klerikalne Gore, da je šel izzivat na pretep naše mirne napredne fante. Nekaj jih je izkupil. Rogovilil je tako, da so morali orožniki napraviti konec njegovi klerikalni strasti. Sodišče bo zopet imelo dovolj posla. Vprašamo Majdiča, kdo je kriv, da je pot do sodišča vedno lepo uglašena?

d Iz Boštjanja. »Domoljuba« št. 49, str. 784, laže o boštjanjski občini. Pozivljamo tega dopisnika iz Boštjanja, naj se podpiše, da bo dobil pri sodnji zaslužen plačilo. Neodvisni kmetje! Z lažjo in hinavščino se vas hoče zapeljati v zmoto, da bi volili župnikove kimavce! Klerikalcem diši občinsko zastopstvo. Sedaj se v naši občini dobro gospodari. Resnica je, da so v malokateri občini občinske doklade tako nizke, kakor v naši. Seveda za klerikalcem potrebne stvari se ni izdajalo. Šestnajsttisoč kron, ki jih je župnik Kerin od naše občine zahteval za popravilo farovških poslopij, je menda po »Domoljubovem« dopisu ljudska zahteva. Plača organistu, duhovniški bera, zvišana plača bodočemu občinskemu tajniku nadučitelju itd. itd., to so stvari, za katere se klerikalci pehajo. Pa li mislite, da jim bo to zadostovalo? Ali se nadejate, da bo župnikova stranka za vas kaj storila? Uboga para, kmet, ti boš še vse drugačne doklade plačeval, kakor sedaj! Bo to v tvojo korist? Župnik, nad-

učitelj, organist in še cela kopica klerikalnih kimavcev še toliko občinskih doklad vsi skupaj ne plačajo, kakor en sam kmečki posestnik. In ti ljudje, ki nič občinskih doklad ne plačajo, hočejo nam kmetom gospodariti? — Kmetje, bodimo zase, gospodje pa zase! Gliha vkup štrih! Kmet pri oralu, duhovnik pa pri oltaru!

Boštjančan.

d Iz Temenice. Pri nas imamo jako čudno županstvo, kakor ga menda ni na Kranjskem. Res je, da imamo župana, zdi se pa, kakor bi imele poglavitno besedo pri županstvu gostilničarka Ančka in njene tri hčere, tako da odborniki in svetovalci menda ne pridejo dosti v poštev, pa se tudi nočejo mešati med to družbo. Naš župan pravi, da mu odborniki nalašč kljubujejo, pa ti samo žele, naj bi se bolj ravnalo po volji občanov, ne pa tako, kakor žele Fajdigove ženske. Ženske v kuhinjo! — Tako hudo pa menda vendar ne bo, kakor je povedala gostilničarka Ančka, da ga v Temeniški dolini ni moža, ki bi sam brez nje mogel uradovati v občini, češ, da sama bolj zna kakor vsi drugi možje. Sicer pa: do prihodnjih volitev bo že drugače, saj pristaši napredne kmečke stranke rastejo kakor gobe po dežju. Vsem somišljenikom srečno novo leto, »Slovenskemu Domu« pa obilo naročnikov!

d Št. Janž. Pri nas so se vendar enkrat po dolgotrajnem in napornem delu izlegli »Čuki«. Da jim je bilo pa to mogoče, jim je posodila šentjanska farovška posojilnica denar za kroje, in sicer za eno leto in pol brezobrestno. Kdo ga bo vrnil, je vprašanje. Tako, vidite, ljudje, ki imate v tej hranilnici denar naložen, kako se dela z njim. Nekateri že pol leta hodiyo vzdigovat denar, pa ga ne morejo vzdigniti, ker je vse prazno. Za »Čuke«, za strankarske namene pa dosti denarja. Tako je! Sliši se že tudi, da se bo ta hranilnica razpustila, pa bo zopet en polom. Polom za polomom, eden bo vendar zadnji.

d Št. Janž na Dolenjskem. V zadnji številki »Slovenskega Doma« je bilo čitati, kako sta pri nas škof in Kalan izkorisčala prižnico in spovednico v politične namene. Sedaj se je pa že tudi naš župnik, velikotrebni Ludvik Bajec oprijel teh pripomočkov in to kar po škofovi metodi. Dne 24. decembra je prav po levje rjovel na prižnici, tako da se nam je bilo bati, da se poruši cerkev. Dokazati je hotel, da je napredno časopisje protiversko ter na vse pretege hvalil škofa in kar za svetnika ga je imenoval, ko se je tako potrudil, da je prišel v Št. Janž in da je tako pridno spovedoval. — Bežite, bežite, g. Bajec, vaš pesek, katerega nam hočete natrositi v oči, predobro poznamo. Nam ni treba škofa tako hvaliti, ga dobro poznamo. Zakaj pa niste sami vseh faranov s pomočjo kaplana spovedali, kar je bilo druga leta, pa bi ne bilo treba ne škofa in ne Kalana. Vaše rjovenje in udrihanje po naprednem časopisju do hripavosti, ne bo nič izdalo, ker

mi davkoplačevalci hočemo vedeti, kam gre naš denar, s katerim tako slabo gospodarijo klerikalni voditelji. Zakaj pa nam ne poveste — če že mislite, da morate v cerkvi politiko uganjati — o desetmilijskem posojilu, od katerega je jezični mlinar Lampe velik del na Gorenjskem razsul pri nakupu vodnih sil, samo v politične namene? S tem bi nam davkoplačevalcem veliko koristili, ko so nam razna denarna bremena nahrbtnena. — Tudi manj naprednega časopisja bi romalo na šentjanško pošto. Tako vaše počenjanje je pa petrolej na ogenj. Kaj ne, da je tako g. Bajec? (!)

d Škocjan. Krmežljavček se jezi, češ, da »Slovenski Dom« laže! Če bi bila njegova jeza upravičena, bi gotovo moral »Domov« dopisnik k njemu v šolo. Če bi bilo kje širom sveta kako premovanje za lažnive, gotovo dobi »resnicoljubni« Krmežljavček prvo — premijo! Upamo pa, da jo bo dobil tudi v Škocijanu — a v obliki kakke odhodnice — zato danes zadnjič zahtevamo od g. župnika, odnosno od poklicane oblasti, da to zgago kratkomalo brene iz Škocijana, ker se mi ne damo več izzivati od te prismojene goske! Naše potrpežljivosti je že tudi enkrat konec. Mi ne poznamo pri nas župana, da bi se dal voditi — kakor medved. Naš občespoštovan gosp. župan ima že toliko razsodnosti, da mu ni potreba nikakega voditelja. Da mu je pa dobro došel kak svet, je umevno — ker je nevednost — najdražja stvar na svetu. Tudi glist in surovin — je več kot preveč med backi, klerikalnimi koritarji. Zato jezik za zobmi Tone in ne hodi na solnce, ker imaš maslo na svoji puhli glavi.

d Iz Orehovice pri Št. Jerneju. Volilna borba na Kranjskem je že večinoma pomenjala, le tu in tam se čuje kak pojav. Kakor znano cenjenim čitateljem, je zmagala že pred tremi meseci v naši občini samostojna kmetijska stranka, in sicer sijajno v vseh treh razredih. Razburjenje se je takoj pleglo, edino našemu mežnarju Jožetu ne da žilica miru in ne more pozabiti brce, ki jo je dobil na dan občinske volitve. Mislil je, da bo zasedel županski stolec proti volji davkoplačevalcev, a grozovito je pogorel. Niti v odbor ni prišel, kljub temu, da se je trudil v potu svojega obraza že več tednov pred volitvijo ter natvezal nerazsodnim ljudem take oslarije, da jih ni vredno tu popisovati. Celo na dan volitve je hotel vpričo volilne komisije oddati volilcu glasovnico s svojim častitljivim imenom, a komisar ga je v splošno veselje odločno zavrnil ter opozoril na postavne posledice. Zahvaliti se ima le naši potrpežljivosti, da ni bil ovaden. Kopal je drugim jamo, a sam je padel vanjo, tako se je splošno govorilo po volitvi. Tudi njegova boljša polovica Mica se je pokazala pravo junakinjo; mislila je, da je že županja, zato je vihala ponosno svoj nos ter oblastno sodila o moštvu volilcev. Na dan volitve pa je bila razočarana: večina njenih mož se

je poskrila ali pa pristopila kmetski stranki. Mi bi se ne pečali z osebo našega mežnarja, ako bi vedno ne izzival in celo grozil; povemo mu pa na vsa usta, da se njegovih groženj prav nič ne bojimo, ampak le smejemo; ako želi, da bi se mu zopet nos podaljšal, mu bomo radi postregli. Kakor vsako leto, imeli smo tudi letos na božični dan cerkveno opravilo pri podružnici sv. Jurja. Da bi pokazal svojo moč, ni hotel naš organist orglati, akoravno nas je vznemirjal s svojim škripanjem že 20 let. V njegovo veliko jezo pa so nastopili takoj drugi pevci in so peli v splošno zadovoljnost; radovedni smo le, ako jim bo prepustil tudi bero. Ljudje pa so zbijali na njegov račun razne dovtipe, kar je lahko sam opazil. Za sedaj naj to zadostuje; ako ga bo še kaj srbelo, posegli bomo za nekaj let nazaj, saj ga vsi dobro poznamo od mladih nog. Zapomni pa naj si naš očka Novak, da tisti, ki ima maslo na glavi, naj ne hodi na solnce.

Več prijateljev.

d Dopis iz Št. Ruperta. Kako se agitira za prihodnje občinske volitve v Šent Rupertu, bo marsikoga zanimalo. Kaplan Štrajhar leta že skoz več mesecev po občini od hiše do hiše k volilcem, in ko pride do njega, ga prime za ramo in ga vpraša: »Koga imaš rajši, mene ali Zupančiča?« Če mu dotični odgovori: »Vas imam rajši,« takrat udari čez Zupančiča in ga obrekuje na vse pretege ter kriči: »Proč z njim!« Če mu pa reče: »Vas imam rad, pa tudi Zupančiča, saj boljšega moža nimamo,« takrat pa Štrajhar z njim potegne in pravi: »Saj ga imamo tudi mi radi in ga bomo tudi mi volili, ampak odbor mora biti drug.« Akoravno ne ve Štrajhar, kakšni možje bodo v kmečki stranki, upamo, da gotovo boljši, kakor oni, katere bo postavil Štrajhar. Saj so tudi zdaj v odboru sami pošteni možje in dobri gospodarji, če tudi mlekarji. Koga imajo za župana, ne upajo z barvo na dan, kar je gotovo slabo znamenje. Najprvo so hoteli ljudstvo slepiti s trgovcem Knezom, katerega bi seveda tudi mi volili, če bi on županstvo v resnici sprejel, ker je nepristanski, ampak Knez se niti ne zveni za to in pravi, da se klerikalcem meša v glavi, da ga ne bo nikdar nihče videl v občinski pisarni za to stvar. Imeli so v programu Piškurja za župana, katerega imajo za najbolj muhastega v svoji stranki in bi bil dober župan, ali kaj pomaga, njega pa sploh ljudstvo ne mara, tudi njegove stranke ne, ker je tako prefrigan, kadar fižol okoli njih pobira in si ga je marsikdo dobro zapomnil. Tretjega pa imajo zdaj, Šorkovega očeta, Sedlarja, že nekdanj v njih stranki ponesrečeni župan, kateremu so po nekaj mesecih njegovega županovanja porezali zvezde in bi jih rad po milosti Štrajharja zopet nazaj dobil. On je že navajen, da pri vsakih volitvah presedla, kar je storil gotovo že to v četrtič, potem si lahko mislite, kaki značaj je to, ko šviga celo svoje življenje z

ene stranke v drugo. Zdaj so se izrazili, da so zopet za to preskočili, ker so postali že bolj stari in so jim postale bolj debele oči, in da se jim vidi bolje v Štrajharjevi stranki, nego v kmečki. Če pride kaplan Štrajhar do ženske, katera ima tudi volilno pravico in je že oddala pooblastilo kmečki stranki, jo obdeluje s tako silo, da naj prekliče prvo pooblastilo in naj da njemu drugo, in če se mu le ne vda, ji preti s tem, da ne bo pokopana na blagoslovljenem pokopališču in da ne bo deležna sv. Rešnjega Telesa na zadnjo uro. Označila sta to oba, župnik in kaplan s prižnice, da vse tiste ženske, katere so dale pooblastila liberalcem, naj pridejo v župnišče, da jih prekličejo in drugim dajo. — Ali spada taka agitacija na prižnico? Mislim, da ne. Seveda nekaj jih je bilo tako neumnih, da so šle v farovž, češ, ker so to s prižnice povedali, moramo to storiti. Seveda, katere pa niso to storile, se je podal sam Štrajhar in njegovi hlapčki, kakor mežnarjev Janez, k ženskam na dom in jih tam nekaj nalagali in prevarili, da so jim dale zopet pooblastila, seveda tudi ne vse, katere so pametne in vedo, da to njim ne spada in da občinsko gospodarstvo naj bi vodili v resnici le dobri in zanesljivi gospodarji. Pretečeni teden imeli so gosp. župnik božično spraševanje za moše in žene, glavna stvar pa je bila, da je župnik prav pridno agitiral ter pobijal dose danjega župana, češ, da ni za to, ker ne drži policijskih ur ter da so kupili liberalci neko ušivo hišo itd., pa za take siromake, kakor je pred kratkim prišel neki siromak iz faroške hiše od Sv. Roka, res ves ušiv, je kupljena občinska hiša zadosti sposobna. Če gospod župnik črti ušivost, zakaj se pa ni tam brigal za njega, ko je bil v njegovi hiši in je kot katoliški duhovnik vendar poklican bolnike obiskovati. Pa nikdar se ne predrzne stopiti k bolnikom v občinsko hišo, ker ni nikdar brez njih, samo okoli obrekuje čez občinsko gospodarstvo kaj in kako bi moralo biti; ali je to po slogi krščanskega duhovnika? Izrazil se je tudi gosp. župnik pri spraševanju, da kar je on pri nas, še ni bil noben župan dober, tudi kadar je bila njegova stranka na krmilu, ala Hofer-Sedlar, vse za nič. Gotovo je, da tudi prihodnji župan ne bo boljši in najboljše bi bilo, da bi bil župnik Mervec sam župan, ali pa ta brihtna glava Štrajhar, ker ravno on prav vse ve v občini, koliko kdo daga plača, koliko vina se stoči brez daga, ter da naj se gostilničarji in odkupijo, kakšno vino in brozga se toči po gostilnah, kdaj kdo gostilno zapre itd., akoravno je dve tretjini gostilen, da sploh še ni nikdar kakega vina tam poskusil. Tak človek seveda ima največjo sposobnost za župana, ker se za vse drugo več briga nego za svoj duhovski stan. V nedeljah po prvi sv. maši ima navadno ljudi pri spovednici, ki čakajo na spoved, in kakor čuti, da ljudstvo dere ven s cerkve, plane tudi on iz spovednice čez

trg, da ga ljudstvo vidi, da gre v hranilnico in posojilnico. Za one, ki pri spovednici čakajo, se ploh nič ne zveni in mu duhovniški posel ni nič mar, ampak posojilnica, kako bo tam svojo politiko uganjal in agitiral za volitve, ker ima pred seboj navadne backe, kateri nimajo nobene pojma, kako stoji danes hranilnica in mlekarja in koliko sta skupaj dolžni? — Šolo tudi tako zanemarja, da še polovico krščanskega naukanedobe otroci in bi najraje, da bi to mesto njega le starši in marinarice doma učile, on pa svojo bero s tožbami izterjaval. Volilci, premislite, je-li to vse res, ali ne? A volite torej na dan volitve po svoji razsodbi v občinski odbor, katerega morate sami vzdržavati, ne pa po Štrajharjevi, ker on ničesar ne prispeva zraven, ampak bi le vedno rad kaj vzela. Ne dajte se zapeljati s tistim umazanin časopisom, katerega je gosp. župnik usiljeval vašim ženskam pri spraševanju v ta namen, da bi vas preslepil.

Več volilcev napredne kmečke stranke.

d Občni zbor kmetijske podružnice v Kostanjevici se je preložil na nedeljo, dne 31. decembra t. l. in se vrši ob 3. popoldne v stari šoli. Dnevni red je isti, kakor je bil naznanjen v zadnji številki »Slovenskega Doma«.

d Kostanjeviški župan že nadleguje obrtnike zaradi volitve v trgovsko in obrtno zbornico. Povemo kostanjeviškemu županu, da naj pusti obrtnike pri miru, ker mu bomo drugače izpodnesli županski stolček vse hitreje, kakor ga je on izpodnesel svojemu sosedu in mejašu Severju.

d Po občinskih volitvah v Metliki. Sedaj, ko so klerikalci temeljito na celi črti dobili po prstih, je zajavkal njih »Slovenec«, kakor je že navajen, z lažjo na katoliški podlagi. Nekoliko več si pa dovoljujejo »Dolenjske Novice« v svoji 24. številki, ta cunjica kanonika Žlogarja, ki bo kmalu rabila dobrega luga, da se na čisto opere. List govori o klerikalni pošteni agitaciji in o naši liberalni neotesanosti ter podivjanosti. Počasi gospoda, da se mi ne zganemo, in to se bo tudi zgodilo. Dokazalo se var bo veliko umazanosti, uradna zloraba in, kakor ste že vi s tem začeli, bi utegnile biti opozorjene ravno oblasti na vašo agitacijska dejanja. Lažete, da ste g. komisarja iz Črnomlja prepričali o naši podivjanosti, ampak prepričal se bo, ko bo slišal tudi drugo plat zvona, prepričal se bo, da ste ga mistificirali, ko ste zahtevali, da naj verjame, da se je v konzumu streljalo, sodna komisija je dognala, da je to laž. Tudi priči imamo dovolj, da lažete zato, ker hočete metliško meščanstvo oblatiti. Ali vam je znano, da vlada splošna sodba, da je napad na vaš konzum od vas samih izumljen; zakaj ste pa takoj trdili, vi voditelji črne svojati, da so itak šipe zavrovane. Ako ste dotične kroglice v zidu našli, zakaj jih niste takoj pokazali, tukaj so pa krogle iz puške, samokresa ali celo iz topa v zidu ali v štelajah zapičene. E,

zviti ste, pa vam bo izpodletelo. Najgrje pa je, da trdite, da so se tudi g. sodnemu predstojniku dr. Foersterju šipe potolkli, ko je vendar on sam to takoj zanikal in vas hinavce postavil na laž. Iz vse okolice, pravite, so bili poklicani orožniki, češ, v Metliki klerikalce streljajo in belijo kakor Indijanci. Res je, orožniki so prišli ter se po praznih ulicah šetali, čakaje, kje bo začelo pokati in kje bo kri tekla, pa zaman, ker dotični mirni meščani — kakor jih vi hinavsko imenujete — so z nami pili in jedli in čakali izida volitve. Pač pa so se po izidu vaši voditelji poskrili kot poparjeni cucki. Kar pa poročate o samem izidu volitev, tudi lažete, posebno kar se tiče I. razreda. In sedaj namigavate, da se bo znabiti ta zmaga podrla. Povejte zakaj, ali ste znabiti propadli z enim samim glasom. Ali ne govorite številke o naši dvetretjinski večini. In, kakor se ne morete z resnico nikakor sprijazniti, tako ste jo tudi pri rekuru na cedilu pustili. Sedaj hočete dokazati, da nismo imeli pravega papirja — o j ta nedolžni papir — kje ste ga pa vi dobili? Ali ga ni županstvo vsem dostavilo. Potemtakem pa svoje konzumske dolge kar črtajte, češ — ni pravi papir —. Pri dotičnih pooblastilih vam tudi ne bo šlo gladko, samo izvolite najaviti sodišču, boste videli zopetno blamažo. Kar se je pa godilo med fanti — nevolilci zunaj volilnega lokala, nima to nobenega stika z volilnim aktom. Tudi o podkupovanju dokažite samo en slučaj, garantiramo vam, da se boste zopet blamirali. In na koncu vsega, kaj pa hočete vendar, saj ste imeli vse v rokah: metliško, rosalniško ter lokviško županstvo, imeli ste izvzemši enega, vso volilno komisijo v rokah, naredili vse mogoče in nemogoče, pa vse zastonj. Listki so govorili, da je sijajno zmagala »napredna stranka«. Kar se pa tiče vaših voditeljev, ki nam groze z raznim denunciranjem, vam povemo, da smo o njihovih grehih natanko poučeni, da jih hranimo v evidenci in da jim generalna izpoved in obračun ne izostane. Namesto da metliško meščanstvo dražite še naprej in šikanirate, si raje zapojte:

»Metlika, zdrava bodi,
naš up je šel po vpdi!«

Za sedaj smo prizanesli, vas različne poturice, osebno imenovati, tudi smo prizanesli tistemu, ki je na Lokvici ljudem dolge zobe delal, da bodo kmalu — seveda, če zmagajo — v metliškem mestnem logu hraste sekali in v I. dolenjski posojilnici si profit delili — ali obelodanili bomo svoj čas vse, da se vaša hinavščina temeljito razkrinka. Na svidenje po novem letu!

Več Metličanov.

d **Št. Janž.** Na veliko začudenje smo zagledali na sveti večer Kalana, tistega, ki nam je rekel, da se ne vidimo nikdar več. Da se je pa zopet pojavil pri nas, je pa imel za to dober izgovor, rekoč: »Čudno se bo izmed vas nekaterim zdelo, da se zopet vidimo. Pa tako je! Zadnjič sem bil

namreč pozabil povedati, da morate vse odpustiti svojim sovražnikom in o tem se bomo danes malo pogovorili ter prosim odpuščanja, če sem zadnjič kako besedo preveč rekel...« Tako je začel ta možicelj res prav po krščansko, a proti koncu je pa zopet zavil na napredni »Slovenski Dom«, ko ga je bil malo pokrtačil ter se s tem hotel oprati. Videti je bilo, da je prav samo zaraditega prišel, ko je rekel: »Mene in škofa je že nekdo izmed vas ogrdil v »Slovenskem Domu«, ali kakor pravijo »Svinjski Dom.« (Beseda »Svinjski«, ali to spada v cerkev, g. Kalan?) Midva s škofom sva že dobila »lon« itd. ter se zopet pri drugem govoru na vse mogoče načine izgovarjal, da ni vedel, če imamo toliko dela po zimi. »Tam, kjer sem jaz doma, je dejal, nima jo pozimi drugega dela kot živina se krmi, drugače pa za pečjo leže.« To bi mi pa res radi vedeli, g. Kalan, kje ste vi doma? — Menda v »Kolobuciji«, kjer je zložena cela gora iz samih štrukljev. — Cela fara pa je bila radovedna, tudi tisti, ki niso naročniki »Slovenskega Doma«, kakšen »lon« sta dobila škof in Kalan ter je vsak stikal, da dobi čimprej »Slovenski Dom«, da ga prečita. Kako se je Kalan po ustih udaril s tem, ko se je prišel prat, bo lahko kmalo po novem letu videl, ko bo zopet več naročnikov »Slovenskega Doma«.

d **Črnomeljsko prostovoljno gasilno društvo** priredi na sv. treh kraljev dan 6. januarja 1912 v prostorih hotela Lackner društveno veselico s srečolovom, kotiljoni korijandoli in plesno zabavo. Vstopnina za člane 20 vin., za nečlane 40 vin. za osebo. Začetek ob 8. uri zečer, svira mestna godba. Ker je čisti dobiček namenjen za pokritje gasilnega orodja in ravnokar došle parne brizgalne se preplačila hvaležno sprejemajo.

o Gorenjske novice o

g **Mišače.** Preteklo nedeljo se je polotil naših vaščanov na prižnici dobravski župnik. Podal nam je obenem tudi račun o svojem delu, odkar je tukaj. Očital nam je, kakor da bi bili mi krivi, da je Marijina družba, ki jo je ustanovil bivši župnik g. Val. Aljančič, prišla do skorajšnjega propada. Povemo vam, g. župnik, da vam tudi mi lahko damo račun, katerega bi pa Vi že davno lahko poravnali. Sploh pa bi bilo najbolje, da se Vi, g. župnik, samega sebe nekoliko pogledate, da se naučite nekoliko bolje pridigati, ker tako kakor pridigate Vi, bi se naučil v kratkem vsak hribovski pastir.

g **Iz Krašnje.** Pri občinskih volitvah so pri nas klerikalci, kakor znano, popolnoma pogoreli, akoravno so agitirali vsevpred. Marn in njegovi kompanjoni so letali po hribih kakor divji bivoli ter so privabili cel eskadron volilcev s hribov. Tudi v dolini so vlovili nekaj glasov, seveda s pomočjo svete vere. Ker pa so ti pobožni farizeji tako pošteno pogoreli, se pa zaletujejo v nas v 50. številki »Domoljuba« ter

nam dajejo razne priimke. Saj mi vemo, da od teh podrepnikov ne more kaj boljšega priti. Ti dopisunče »Smrdoljuba« nam očitaš našo agitacijo in goljufijo. Povej in dokaži samo en slučaj goljufije. Ali si morda pričakoval, da bomo agitirali za vašo stranko? Pokaži se na dan, kje tičiš, morda pod črno kuto. Še en pripomoček je za vas. Zdaj je sveti adventni čas, delajte pokoro, mogoče se vas bog usmili. Saj ste napravili tak rekurz, da nima ne nog, ne glave, samo tam ga je nekaj, kjer se človek vsede. Živela kmečka napredna stranka!

g **Iz Tuhinjske doline.** Kaj nas še uči jo volitve v Zgor. Tuhinju? Kmetje, bodite složni, držite skupaj, ako hočete, da pridejo kandidatje samostojnih kmetov v občinski zastop. Pri zadnjih volitvah je imel bivši župan svojo kandidatno listo, Seljani svojo. To ni pravo. Vaši glasovi so cepili v stranke, župnikova kandidatna lista je bila pa enotna brez cepljenja glasov. Pri takih prilikah se mora oseba umakniti koristi skupnosti. Tu je čisto postranska stvar ta ali ona oseba, ampak v boj se mora iti do zadnjega za kandidate, ki so jih samostojne kmetje po dogovoru določili. Ker se tega niste držali, zmagal je nad vami farovž, glejte, da se drugič to več ne zgodi. — Poglejte, na Lokah se je hotelo na podoben način zmagati, toda samostojni posestniki so do zadnjega zvesto držali skupaj in zmagali so samostojni kmetje in bodo vodili občinsko gospodarstvo brez farovža in cerkve. — Vsem Tuhinjem želimo za novo leto mnogo sreče, mnogo novih misli in potrebe po čitanju časopisov, osobito onih, ki vam jih prepovedujejo na prižnicah in v spovednicah. Naročite se po novem letu na »Slovenski Dom«!

g **Iz škofjeloške okolice.** (Zanimiv slučaj draginje.) Pod tem naslovom poroča »Slovenec« v svoji 249. št., da je kupil tukajšnji mesar »Hren« od neke žene prašiča kilogram po 92 vin. Zgovorila sta se tako, da bo ona od svojega prašiča vzela slanino nazaj po tekoči ceni. In ko je bil prašič slečen, sta slanino stehkala in izračunala, koliko imata eden drugemu plačati. Slanina pa je toliko znesla, da je morala žena dati mesarju za slanino svojega prašiča in vse prašičevo meso zastonj in na vrh še 4 K. — Tako »Slovenec«. K temu bi mi pristavili samo to, da nas prav veseli, da je ta slučaj odkril »Slovenec«, to tem bolj, ker je mesar »Hren« zelo vnet pristaš klerikalcev. Radovedni smo le, ali ga bo sedaj »Slovenec« tudi kaj opral.

g **Stara Loka.** Za nemško društvo »Schulverein« sta pred Božičem pobirali v tukajšnji okolici dve nuni. Opozarjamo vsakega, h komur bi še prišli, naj jima pokaže vrata, kajti kdor jima da le en vinar, da za ponemčenje naših otrok. Zato naj daruje rajši vsak za našo prekoristno družbo sv. Cirila in Metoda. — Tatovi so pričeli zadnji čas strašiti po naši okolici. V nedeljo, dne 24. decembra popoldne so

vzeli hlapcu posestnika Sluge na Suhi nekaj obleke in denarja, na Božič zjutraj pa dekli posestnika Lovrina na Trati tudi nekaj obleke in kolača.

g Poljane pri Škofji Loki. Še danes ne da klerikalcem vest miru; tako jih peče, ker nimajo nobene besede pri občini. V zadnjem »Domoljubu« nam predbaciva jo gosp. Ribnikarja, češ, da nam je prišel na pomoč. Kdo je pa potreboval več pomoči kot ravno klerikalna stranka? Mislimo, da se nam ne bo treba bati tudi čez tri leta, četudi »Domoljub« piše, da bodo v teku treh let liberalne lučke ugasnile. Pove mo vam, da te lučke prav dobro gore, da jih bomo pa od takrat še precej prižgali pri vsem prizadevanju »Lampeta« s Predmosta, Jeršetov pa nam škof lahko pošlje še najmanj stotino. — Kaplanu Jeršetu je grozno v peti »Slovenski Dom« in drugi napredni listi. Ti-le kaplančki pa nas ne bodo učili, kaj naj beremo; brali bomo, kar bomo hoteli, če se tudi na glavo postavijo. Bolj če boste hujskali, bolj bomo radovedni. — Čas bi že bil, da bi na Kranjskem še močnejše zasvetila prava luč, da bi se rešili te teme.

g Železniki. Čez vse na svetu sovraži naš župnik Sokole. Naj se zgodi karkoli, vedno vpije: Sokoli so krivi! Na sv. Lucije dan je šel svojo modrost v Dražgoše prodajat, kjer je bil cerkveni shod. Ko se je na prižnici po svoji navadi lamental in rjul kot medved (ki so ga ravno tisti dan lovili po Jelovici, pa ne vjeli), se je nekaterim poslušalcem za vratu, ki menda še niso videli njegovih umetnostij na prižnici, pokazal smeh na ustih. Tega pa Tine ni smel zamuditi. Zavpil je s svojim najboljšim medvedjim basom: To je sokolska olika! Tako se obnašate pred sv. Rešnjem Telesom! Sram nas je bilo navzočih Železnikarjev, da imamo takega župnika, ki se sam tako neolikano vede ob izpostavljeni monštranci, pa drugim to očita, ki pa še Sokoli niso bili, ampak Češnjčani. Dragi Tine, drugič pa ostani raje doma. S svojim rjovenjem in skakanjem imponiraš pač železniškim backom, druge ljudi pa ob tvojem robotanju le smeh lomi, in ti še ne zrajaš ne!

g Iz Dobrave pri Podnartu. Kakor vesten gospodar, ki pogleda ob koncu leta nazaj, kako je gospodaril, da ve, ali je kaj pridobil, ali celo zagospodaril, nam je tudi naš, za razdor in sovraštvo med farani zaslužni župnik Jože Vrankar zadnjo nedeljo na prižnici dal račun svojega dela. Seveda, on ne more biti ponosen na svoje delo, to je pokazal v pridigi. Hudoval se je nad nami farani, da smo »liberalci«. Posebno pri Marijini družbi mu gre zelo slabo. Napravil je celo več shodov, procesij in romanj, pa kljub temu jo je privedel do skorajšnjega propada. Zelo mnogo članice je samo radi omenjenih stvari izstopilo, članice iz vasi Mišače pa vse. Da pa ni sam župnik kriv razdora in sovraštva med nami, moramo tudi pripoznati. Tudi tisti

njegovi priliznjenci, ki so v farovžu kuhani in pečeni, katere župnik vse preveč posluša, so mnogo vzrok, da ni med nami takega miru, kot bi si ga vsi skupaj želeli. Svetujemo zato župniku, naj pokaže takim osebam vrata, potem pa bomo gotovo zopet postali boljši prijatelji. Pa tudi »liberalci« naj drugič pusti pri miru, ker dosedaj hvala bogu še ni nobenega pri nas, pač pa smo vsi dobri katoličani.

g Velik planinski ples radovljiske podružnice Slovenskega planinskega društva, ki se vrši dne 6. januarja 1912 v »Zdraviškem domu« na Bledu, bo nudil vsem obiskovalcem mnogo zabave. Kdor ne bo za ples razpoložen, naj se tega ne ustraši in naj tudi na Bled, v ta res planinski raj prihiti in ne bo mu žal, ker bo lahko zlezel na veseličnem prostoru »čez luknjo v Trento«. V Trenti bodo stregle brhke Gorenjke. Zatorej naj velja geslo: Kdor za gorenjske res lepe gore je vnet, naj skuša na sv. Treh kraljev dan na planinsko veselico na Bled pohitet'.

o Notranjske novice o

n Iz Spod. Logateca. Vsi prijatelji »Sokola« in neprisiljene zaabve se vabijo na Sokolov večer dne 31. decembra ob 8. zvečer in ki obsega poleg izbranih lepih zborov in samospievov tudi šaloigro »Pokojni moj« in komično opero v enem dejanju »Samski klub«. Opolnoči alegorija.

n Iz Gor. Logateca. Edino napredno kmetško glasilo »Slovenski Dom« je sicer v naši, kakor tudi v sosednji občini že precej razširjen. Vendar je pogrešati »Slovenski Dom« še v marsikateri napredni hiši. Sveta dolžnost slehernega zavednega naprednjaka, ki še ni naročnik »Slovenskega Doma« je, da se z novim letom nemudoma naroči na list, ki zasleduje vzvišeno nalogo: širiti prosveto med preprostim ljudstvom in osvoboditi ga izpod težkega jarma strupenega klerikalizma. Malenkostno celoletno naročnino — to je niti en vinar na dan — menda lahko utрпи najubožnejši delavec! Dolžnost starih naročnikov pa je, ne le da takoj obnove naročnino, temveč da dobe tudi novih naročnikov za »Slovenski Dom«. S tem, da podpiamo in razširjamo napredno časopisje, storimo največ za okrepitev napredne misli!

n Javen ljudski shod »Naprednega političnega in gospodarskega društva za logaški okraj,« ki se je vršil na sv. Štefana dan v hotelu »Kramar« v Dol. Logatecu, je prav lepo uspel. Obširneje poročilo priobčimo prihodnjič.

n Iz Spod. Logateca. Nemila smrt je ta mesec v naši občini štirikrat zamahnila s svojo koso. Umrli so: en otrok takoj po rojstvu, Janez Istenič vulgo Mihe, posestnik iz Blekove vasi, Marjeta Kolar vulgo Nandetovka iz Dol. Logateca in Jakob Miheve vulgo Dežela, posestnik iz Martinj hriba. Naj v miru poivajo! — Vest, da je

postal naš rojak, v Ljubljani umrli gosp. Ivan Fabjančič novi mecen Ciril - Metodove družbe, je razveselila kakor vsakega narodnega Slovenca, tako posebno še nas Logatčane. Blagi pokojnik vulgo Dacarjev Janez se je kazal že za časa svojega bivanja v Logatecu. Vnetega prijatelja naše prekornostne šolske družbe in je že takrat položil marsikak dar — domu na oltar. S tem velikodušnim činom si je gotovo sam postavil najlepši in večni spomenik — v srcu slovenskega naroda. Bodi zemljica lahka — zavednemu sinu slovenske matere!

n Iz Ledin. Kakor že znano, je pri občinskih volitvah v Žireh s pomočjo vseh mogočih sleparij s pooblastili in farbanjem nezavednega kmetškega ljudstva zmagala stranka Eselesov. A kljub temu smo mi Ledinci le zadovoljni, da smo prodrli z znatno večino v naši podobčini ter izvolili delavnega, poštenega in značajnega ter odločno naprednega moža gosp. Novaka iz Srnjaka. Klerikalci so na vse kriplje agitirali za svojega propadlega kandidata, »Krniškega Tratnika«. A vsa ta agitacija zavednim ledinskim volilcem ni nič škodovala. Sedaj se pa hujuje g. Tratnik, ker je tako sijajno pogorel ter poizveduje, kako je volil ta ali oni. A povemo vam, krniški gospod, da nimate nikake pravice, to poizvedovati in tudi ne nikomur groziti, ker je volitev tajna in je vsako tako postopanje kaznivo, kar vam mora biti, kot propadlemu podžupanu, itak znano. Pa tudi g. Jelenc ker je topla zima in se še ni zaril v svoj zimski brlog — na farovško peč, pomaga Tratniku pri tem delu. Pa ta g. Jelenc bi se že vendar enkrat lahko izpametoval, ker se je vsled njegove strankarske strasti že pač enkrat globoko izpraznil njegov nikdar polni »farški aržet«, ker je hotel nekega naprednega in vzornega kmetovalca spraviti pod kuratelo. Sedaj bi ta zvesti Kristusov namestnik rad pripravil ob službo pridnega in vestnega cestarja J. B., ker ta baje ni volil Eselesov. Vsled tega vam g. Jelenc svetujemo, da ne piha te, kjer vas ne peče ter pustite poštene ljudi pri miru, ako hočete mirno živeti v naši fari. — Pristransko je tudi postopalo orožništvo pred volilnim lokalom v Žireh. Ogromno število volilcev je čakalo že od 8. zjutraj pred volilnim lokalom, da bi prišli na vrsto drug za drugim. Okrog 10. se pa pripeha skozi množico volilcev naš tolsti župnik ter reče postajevo dji, naj ga takoj pusti noter. Seveda je orožnik takoj odstopil od vrat ter pustil g. Jelence noter, drugim je pa z bajonetom zabranil vstop. Gg. orožniki, ali nimajo vsi volilci enake pravice na volišču in čemu se protežira duhovnik, ki ima pač gotovo stokrat bolj čas, čakati cel dan na volišču, kot pa od težkega dela utrujeni kmetje? No, pa gg. orožnikom ne zamerimo, ker nam je znano, da morajo zvesto poslušati komando svojega generala Schwarza — zaščitnika Eselesov.

Po slovenskih deželah

p Od Sv. Križa pri Trstu. Dopis iz Kontovelja v zadnjem »Slov. Domu« je povod, da se oglašamo tudi mi in povemo nekaj resnice izza misijona v Sv. Križu, ki je trajal od 3. do 10. t. m. Ker hočemo biti objektivni, naglašamo, da takih misijon-skih govorov kot smo jih slišali pri nas, so gotovo bele vrane. Tu se ni strašilo s hudičem in peklom, tu se niso napadali napredni listi in razna napredna društva. Očetje frančiškani so bili polni obzirov ter se niso dotaknili niti od daleč politike. Sploh bil je pravi užitek jih poslušati. Zlasti učiteljski stan in šolo so jako povzdigovali. Opominjali so starše, naj redno pošiljajo otroke v šolo in naj podpirajo učitelje v njih težavnem in vzvišenem poklicu. Človek je mislil, da ne posluša misijon-skih pridig, ampak kak referat »o težavah učiteljskega stanu«. Ljudje so radi hodili poslušat lepe nauke. Tudi so očetje frančiškani povedali, kako za smeh in nedolžni otroci so se včasih nasmejali. Zato pa, ker niso napadali nikogar, so ljudje z veseljem opravljali spoved in druge pobožnosti, ki so v zvezi z misijonom. Da, ljubi »Slovenski Dom«, ko bi se povsod in vedno tako postopalo, ne bi bilo takega boja, kakoršen se bije dandanes skoro povsod. Sicer je pa znano, da je red sv. Frančiška najbolj zmeren in koncilianten. Pred leti smo imeli tu jezuite. Ti so pa bili vse drugačni. In jezuiti so bili letos tudi na Kontovelju. To smo napisali, da se ne bo reklo, da »Slov. Dom« le napada duhovnike. On tudi pohvali, kar je hvalevredno.

p Iz tržaške okolice. »Slovenski Dom«, ta najboljši in najcenejši napredni slovenski tednik, je razširjen že tudi po tržaškem ozemlju. Res je, da je ta list namenjen v prvi vrsti za Kranjsko ter prinaša tudi največ novic od tam. A to nas ne sme motiti, da ga ne bi naročali tudi mi tržaški Slovenci. Znano je namreč, da so v nekaterih vaseh v tržaški okolici — ne v vseh — nastavljeni silno fanatični duhovniki, katerim se dozdeva naša okolica premalo klerikalna. Zato pa skušajo ljudstvo pridobiti na svojo stran s pomočjo raznih misijonov, s širjenjem klerikalnega čtiva, s posojilnicami, z Marijinimi družbami itd. Jako se motijo vsi oni, ki mislijo, da tržaška okolica ni teren za klerikalne eksperimente ter se tolažijo s tem, da je ob svojem času v Trstu izhajajoča klerikalna »Zarja« zaspala. Ne pomislijo pa, da s poletom se skoči višje nego iz mesta tik skakalnice; ne pomislijo, da bomba vržena iz daljave bolje učinkuje, kakor če se jo vrže od blizu. Ravno tako so se zagnali sedaj klerikalci izven Trsta potom nekega drugega klerikalnega lista, ki nosi sicer drug ime, a ima isti namen kakor pokojna »Zarja« na tržaško okolico. Vsak dan lahko

opazimo, da je v tržaški okolici zlasti pri-prosto ženstvo zelo pristopno klerikalnim idejam. Kar ne morejo klerikalni agitatorji doseči pri osebah moškega spola, to skušajo doseči z vstrajnostjo in prefriganostjo pri ženskah in dekletih. Niso redki slučajji, da nekatere ženske nosijo krvavo zaslužni denar v farovže in v cerkve za razne namene, med tem ko morda otroci in družina trpijo doma pomanjkanja ter nimajo niti najpotrebnejšega. Zatorej možje, pazite na lahkovorne žene in hčere, da ne bodo izdajale denarja za nepotrebne stvari. Pa tudi pazite, da se ne bodo naročale, morda brez vaše vednosti, na razno klerikalno čtivo, katerega je žalibog povsod dovolj. Kdor si pa hoče preskrbeti koristen, poučljiv in zanimiv list, ta naj si naroči »Slovenski Dom«. Iz tega lista bo marsikdo razvidel, koliko je verjeti takim dušnim pastirjem, katerim je politika začetek in konec vsega. Če pa hočete, da bode prinašal »Slovenski Dom« novice tudi iz naših krajev, je to čisto enostavno: iz vsakega kraja naj se mu poročajo zanimive novice razne vsebine in imeli bomo list, ki nas bo obveščal o vseh važnih dogodkih v tržaški okolici. Posebno za kmete in male obrtnike bi bil tak list kot je »Slovenski Dom« neprecenljiv, ker prinaša tudi razne gospodarske stvari ter izhaja vsako soboto, t. j., ko ima naslednji dan vsakdo čas. — Želeti bi bilo, da bi razumniki na deželi vzeli stvar v roke. Zgoditi se pa mora to takoj, o pravem času. Ne sme se čakati, da postane ljudstvo do mozga klerikalno; kajti potem vtegnemo doživetih britko razočaranje. Po toči zvoniti ne pomaga. Nasprotnik hodi noč in dan okolo in si ne da miru, dokler ne pade poslednja svetla točka v njegovo žrelo. Ker nimamo tu »Slov. Domu« podobnega tednika, naročajmo, agitirajmo in podpirajmo vsestransko obstoječi ta list, ki je strah vsem zagrizenim klerikalcem; kajti on odpira oči najširji masi ljudstva — kmetu in malemu obrtniku. Zato pa na delo, ker resnobni so dnovi! Sovražnika, in naj se nam dozdeva še tako brezpomemben, ni smeti nikoli podcenjevati.

Po svetu

* Največjo kačo na svetu ima firma Hagenbeck v Hamburgu. Ta kača tehta dvainpol centa in je dolga 30 čevljev. Celo kozo peje v 20 minutah.

* Najpriprostejši način, kako se poskusi pristnost mleka. Za kozarec napolnjen z mlekom postavi gorečo svečo. Če je mleko pristno, nič razredčeno, torej nič pomešano z vodo, ne bodeš videl plamena sveče, če je pa mleku primešana voda, bodeš skozi kozarec opazil gorečo svečo.

* Čim manjše so naše potrebe, tem manjše so naše izgube.

Listnica uredništva.

Številko 51 našega lista nam je zasleglo državno pravdnštvo, in sicer članek: »Zakaj evropski narodi sovražijo Nemce?« Članek je bil pisan tako mirno, tako objektivno, da se človek more le čuditi tej konfiskacijski praksi, ki sedaj vlada pri nas. Proti konfiskaciji smo podali ugovor. Če sodišče te zaplembe ne razveljavi, bomo poskrbeli na drug način, da bodo naši bralci vendarle čitali ta članek in bodo tako slišali nekaj zgodovinske resnice o razmerju med Nemci in Slovenci. — Tudi v današnji številki nismo mogli priobčiti še vseh dopisov, ker nam primanjkuje prostora, to nikakor ni dopuščalo. Zato ostalo priobčimo v prihodnji številki. — Cenjene naročnike našega lista prosimo, da nam po priliki povedo svoje mnenje o našem listu: povedo naj svoje želje glede lista, ki se jih bo po možnosti upoštevalo. Povedo naj nekako svojo kritiko o našem listu, kaj jim ugaja, kaj bi si želeli drugače itd. Uredništvo bo te želje in nasvete sem in tja priobčevalo in pristavilo tudi svoje tozadevno mnenje. Če bo potrebno, bomo v našem listu za te vrste pogovore odprli poseben oddelek.

Uredništvo in upravnštvo »Slov. Doma«

p. f.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Usem svojim naročnikom in
odjemalcem želita 102
veselo in srečno

ново leto

ter se nadalje priporočata

Lourenc in Franc

Biziak.

čevljarski mojster v Postojni.

Kako se imenuje? ---

najboljši pridatek za kavo;

Pravi: Franck!

IV

s kavnim mlinčkom iz za-
grebske tovarne. . . .

Poskus dokaže resnico zgoraj
navedenega in vsakogar prepriča
o vrlnah tega prdatka, ki se
kažejo v slasti, moči, barvi, iz-
bornem okusu in nizki ceni. . .